



Łódź, dnia 10 czerwca 2023 roku

RECENZJA

rozprawy doktorskiej lekarza Michała Wasiaka pt.:

Analiza wyników leczenia operacyjnego złamania końca dalszego kości promieniowej

Urazy dalszego końca kości przedramienia są jednym z najczęściej spotykanych urazów narządu ruchu. Dotyczą ludzi w każdym wieku, a nieodpowiednio leczone mogą doprowadzić do poważnych problemów i niekorzystnych następstw. W zależności od mechanizmu urazu, morfologii złamania podejmowane są decyzje o optymalnym leczeniu, które może być zachowawcze lub operacyjne. W ostatnich latach obserwuje tendencję do raczej operacyjnego zaopatrywania tego typu urazów.

Z tego powodu podjęcie, przez Doktoranta badań nad tym trudnym, a zarazem ciekawym zagadnieniem należy przyjąć z dużym uznaniem.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska lekarza Michała Wasiaka jest estetyczną monografią, obejmującą 123 strony druku komputerowego, uzupełnionych 19 tabelami oraz 27 rycinami. Piśmiennictwo specjalistyczne obejmuje 190 pozycji.

Rozprawę doktorską dr Michała Wasiaka rozpoczyna spis tabel i rycin, po którym Doktorant zamieścił streszczenie w języku polskim i angielskim, po czym przystępuje do właściwej pracy, którą otwiera wstęp. W rozdziale tym dr Wasiak omawia problematykę związaną z urazami dalszego końca kości promieniowej, zaczynając od anatomii, a następnie omawia epidemiologię i rodzaje złamań dalszego końca kości promieniowej. Rozdział ten kończy omówienie sposobów leczenia oraz analiza możliwych do wystąpienia powikłań.

Słusznie zauważa Doktorant iż złamania końca dalszego kości promieniowej są bardzo częstym urazem w obrębie kończyny górnej, a jej następstwa mają

wpływ na funkcję kończyny, co może stanowić istotny problem życiowy pacjenta, a także może mieć ważny wydźwięk społeczny.

Dlatego głównym celem rozprawy doktorskiej Michała Wasiaka była ocena kliniczna i radiologiczna pacjentów w okresie 6 miesięcy po leczeniu złamania dalszego końca kości promieniowej z zastosowaniem płyty dłoniowej.

W celu realizacji zamierzonych celów Doktorant dokonał analizy 55 pacjentów, w tym 19 mężczyzn i 36 kobiet, w średnim wieku 53 lata leczonych z powodu złamania dalszego końca kości promieniowej z zastosowaniem płyty dłoniowej. Zabiegi wykonano w Klinice Ortopedii WUM w Warszawie w latach 2020 – 2021.

Na przeprowadzenie badań Doktorant uzyskał zgodę Komisji Bioetycznej WUM w Warszawie.

Leczonych pacjentów Doktorant oceniał pod względem klinicznym, biorąc pod uwagę 5 stopniową skalę Likerta, nasilenie bólu w skali VAS i czas trwania dolegliwości bólowych oraz wynik funkcjonalny w oparciu o skalę DASH. W badaniu radiologicznym dr Wasiak oceniał radiogramy wykonane przed zabiegiem, po zabiegu, oraz w trakcie kolejnych wizyt kontrolnych analizując na nich jakość nastawienia wg kryteriów Lidström zmodyfikowanych przez Sarmiento. Oceniano też powikłania po leczeniu omawianych złamań.

Wyniki badań opracowano statystycznie przy pomocy wybranych testów.

W kolejnym 6 rozdziale Doktorant omówił wyniki przeprowadzonych badań, które przedstawił w logicznych tabelach umożliwiających dokładne ich przeanalizowanie. Jest to najbardziej obszerny rozdział rozprawy doktorskiej lekarza Michała Wasiaka, zawierający olbrzymią ilość różnych badanych danych.

Z przeprowadzonych badań wynika, że ponad 80% leczonych pacjentów było zadowolonych z leczenia. U blisko 30% chorych doszło do powikłań, z czego najczęściej obserwowanym był zespół cieśni nadgarstka oraz konflikt końców wkrętów ze ścięgnami prostowników. U 16% chorych wystąpiło wtórne przemieszczenie odłamów kostnych, natomiast u wszystkich pacjentów zaobserwowano zrost kostny. W okresie 6 miesięcy po złamaniu zakres zgięcia grzbietowego i dłoniowego nadgarstka uzyskał wartość 80% w porównaniu ze zdrową kończyną. Podobny powrót funkcji zanotował Doktorant w zakresie ruchu radializacji i ulnaryzacji (tutaj ponad 90%) oraz ruchów rotacyjnych. Oceniając chorych w skali DASH dr Wasiak zaobserwował istotnie statystyczne spadanie wartość punktacji jak i zmniejszanie się dolegliwości bólowych mierzonych w skali

VAS. Wg badań Doktoranta na wynik w skali DASH negatywnie wpływał starszy, powyżej 65 lat, wiek pacjenta, opóźnienie w rozpoczęciu rehabilitacji po zabiegu, mniejsze wartości siły uchwytu oraz utrzymywanie się dolegliwości bólowych.

Parametry radiologiczne dotyczące morfologii złamania, jak również doskonałość nastawienia mierzonej wg kryteriów AAOS, Lidström-Sarmiento oraz Soonga, nie miały, wg badań Doktoranta, istotnego statystycznie wpływu na ostateczny wynik leczenia.

W dalszej części rozprawy Doktorant przeprowadza dojrzałą i rzeczową dyskusję w której zawarł szczegółową analizę wyników uzyskanych na podstawie przeprowadzonych badań. Doktorant analizując szczegółowo wyniki swoich badań czyni swoisty wkład w rozwiązywaniu istotnych problemów związanych z omawianą problematyką. Polemika, którą przeprowadza jest dojrzała i rzeczowa. Zawiera najistotniejsze problemy poruszane w rozprawie doktorskiej. Poszczególne omawiane parametry omawia z dużą dokładnością, w czym pomagają czytelne tabele. W analizie dyskusji bardzo pomagają czytelne tabele oraz wykresy, a także podzielenie jej na sekcje w zależności od omawianego przedmiotu badania.

Wnioski, w liczbie 5, zawarte w rozdziale 8 stanowią podsumowanie badań Autora. Większość z nich ma znaczenie praktyczne i poznawcze, a także duże znaczenie dla badaczy zajmujących się leczeniem urazów w zakresie kończyny górnej

Spis piśmiennictwa, zawarty po streszczeniu w języku polskim i angielskim zawiera aż 190 pozycji i pochodzi z ostatnich 20 lat, poza rodzimym, w zasadzie angielskojęzyczne z dość dobrą reprezentacją prac z ostatnich 5 lat. Poszczególne pozycje piśmiennictwa są poprawnie cytowane w rozprawie.

Moje uwagi do pracy to :

1. W rozdziale Materiał, Doktorant powinien podać bardziej szczegółowe dane, w tym podział pacjentów na płeć, wiek i rodzaj złamania. Co prawda te dane podaje, ale dopiero w rozdziale wyniki. Dobrze byłoby zapoznać się z tym danym wcześniej.
2. Moim zdaniem niepotrzebnie zostało tak rozległe przedstawienie techniki operacyjnej zespolenia kości promieniowej płytką. Jest to dość częsty zabieg i doskonale znany lekarzom zajmującym się traumatologią .

3. Doktorant używa dość niefortunnego sformułowania „przemieszczenie złamania” podczas gdy to nie złamanie, a odłamy ulegają przemieszczeniu.
4. Zdanie nie powinno zaczynać się od cyfry
5. Oczekuję wyjaśnienia wyników badań Doktoranta który stwierdził, że obraz radiologiczny nie miał wpływu na ostateczny wynik leczenia.
6. Drobne uchybienia stylistyczne i literowe omówiłem z Doktorantem i Promotorami.

Na podstawie oceny całości pracy stwierdzam, że Autor wykazał umiejętność wyboru aktualnego zagadnienia naukowego, dobrał właściwą metodykę pracy i przeprowadził badania stosując prawidłowo dobrane metody. Wnioski pracy zredagował w oparciu o uzyskane wyniki, które, w mojej ocenie, mają znaczenie praktyczne dla lekarzy zajmującymi się problematyką urazów kończyny górnej

Rozprawa doktorska lekarza Michała Wasiaka pt.: *Analiza wyników leczenia operacyjnego złamania końca dalszego kości promieniowej*, stanowi interesujący i nowatorski dorobek Autora i jednocześnie oryginalne podejście do problemu naukowego jakim są urazy kończyny górnej. Przedstawiona mi do oceny praca świadczy o umiejętności formułowania problemów i założeń badawczych, a także o trafności wyboru metod i narzędzi badawczych

Rozprawa została starannie napisana i estetycznie udokumentowana. Doktorant wykazał dużą dociekliwość badawczą, dobre przygotowanie fachowe oraz konsekwencję w realizacji wybranego zagadnienia naukowego. Przedstawiona praca prezentuje dobrą ogólną wiedzę teoretyczną Kandydata w dyscyplinie nauk medycznych, sam zaś Kandydat udowodnił, że potrafi samodzielnie przeprowadzić ciekawe badania naukowe.

Praca ta daje podstawy do stwierdzenia, że rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668).

Z przekonaniem o jej wartości naukowej, a szczególnie praktycznej, mam zaszczyt przedstawić Przewodniczącej Rady Dyscyplin Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie wniosek o dopuszczenie lekarza Michała Wasiaka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. med. Marek Synder